

Міністерство освіти і науки України
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
Головна школа пожежної служби (Варшава, Польща)
Київський національний торговельно-економічний університет
Київський національний університет будівництва і архітектури
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Медичний інститут Сумського державного університету
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Одеський державний університет внутрішніх справ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Рівненський державний гуманітарний університет
Уманський національний університет садівництва
Черкаська медична академія
Черкаська філія Приватного вищого навчального закладу
«Європейський університет»
Черкаський гуманітарно-правовий ліцей
Черкаський державний технологічний університет
Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Черкаське регіональне відділення Соціологічної Асоціації України
Черкаський факультет Національного університету «Одеська юридична академія»
Філія «Черкаський кооперативний економіко-правовий коледж» ВНЗ Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі «ПУЕТ»

«ГУМАНІТАРНИЙ ДИСКУРС СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ»

Матеріали Міжвузівської наукової конференції
молодих науковців, курсантів та студентів

19 квітня 2017 р.

м. Черкаси

УДК 009
ББК 34.3

Рецензенти:

Гуржій О. І. – заслужений діяч науки і техніки України, д. і. н., професор (*Інститут історії України НАН України*);

Гордуновський О. М. – д. і. н., доцент (*Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи»*);

Мосов С. П. – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, д. військ. н., професор (*ТОВ Аерокосмічне агентство «Магеллан»*).

Головний редактор:

Чубіна Т. Д. – д. і. н., професор (завідувач кафедри суспільних наук факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України)

Відповідальний редактор:

Спіркіна О. О. – к. і. н. (доцент кафедри іноземних мов факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України)

Редакційна колегія:

Горенко Л. М. – доцент кафедри суспільних наук факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, к. і. н., доцент;

Єремєєва Н. Ф. – професор кафедри іноземних мов факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, к. філол. н., доцент;

Ненько Ю. П. – завідувач кафедри іноземних мов факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, к. пед. н., доцент;

Усов Д. В. – професор кафедри суспільних наук факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, к. філос. н., доцент;

Федоренко Я. А. – доцент кафедри суспільних наук факультету цивільного захисту ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, д. і. н., доцент.

Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Міжвузівської наукової конференції молодих науковців, курсантів, студентів та слухачів. – 19 квітня 2017 року, м. Черкаси. – Черкаси: ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2017. – 204 с.

Збірник містить матеріали Міжвузівської наукової конференції молодих науковців, курсантів, студентів та слухачів «Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє», яка відбулася 19 квітня 2017 року в Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.

У конференції взяли участь молоді науковці, курсанти, студенти та слухачі вищих навчальних закладів України та Головної школи пожежної служби (м. Варшава, Польща).

У збірнику містяться матеріали доповідей, присвячені актуальним питанням історії України, історії пожежно-рятувальної служби, психології, педагогіки, філософії, права, культурології, соціології, філології.

Розрахований на курсантів, студентів, ад'юнктів, викладачів, усіх, хто цікавиться гуманітарними науками.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (протокол №8 від 09.03.2017 р.)

Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією в Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (протокол №3 від 07.04.2017 р.)

рада війська. Але щоб дізнатись про можливий розвиток події, досить глянути на нервову і розгублену постать турка, на польського посла, який безнадійно забився в куток, щоб зрозуміти, наскільки марна дипломатична місія. Звичайно, і російський боярин як у воду опущений. Цей офорт вважають першим історичним твором в українському живописі.

«Мальовнича Україна» займає важливе місце в художній спадщині Тараса Шевченка. Вона свідчить про те, що вже перші його зрілі твори правдиво показують життя народу і звертають увагу на тогочасні проблеми суспільства. Офорти Шевченка відзначені потужним мистецьким духом, їх не сплутаєш ні з чийми іншими. Вони позначені індивідуальністю, оригінальністю митця. Картини, як і їх персонажі, – дуже глибокі, містичні, загадкові, адже Шевченко володів водночас духовним баченням і художньою технікою, сплавом фізичного боку життя з містичним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко Л. М. Творча біографія Тараса Шевченка-художника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrlitera.ru/index.php/statti/3656-tvorcha-biografiya-shevchenka>.

2. Живописна Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0.

3. Лопата П. Офорти Тараса Шевченка / Павло Лопата [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.infoukes.com/newpathway/7-2014-Page-11-1.html>.

4. Надточій Л. О. До історії видання та розповсюдження альбому «Живописна Україна» Т. Шевченка / Надточій Л. О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1695>.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Вавринів О. С.

Науковий керівник – Руденко Л. А., д. пед. н., професор

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Професійна діяльність підрозділів аварійно-рятувальної служби є дуже складною і небезпечною. Значну напругу викликає високий рівень відповідальності за виконану роботу, безпеку колег та потерпілих, напружене виконання завдань в умовах високої температури та задимленості приміщень. Також при виконанні аварійно-рятувальних дій рятувальники зіштовхуються із значним психоемоційним навантаженням та ризиком для життя. Але у багатьох випадках бажання допомогти людям переважає над страхом смерті, що дає можливість успішно виконувати професійне завдання. Такі умови праці вимагають не лише наявності високого рівня професійних знань, вмінь та навичок, а й сформованість певних професійно-особистісних якостей. Під професійно-особистісними якостями рятувальника розуміємо, ті якості особистості, які необхідні для успішної діяльності в екстремальних умовах праці. До таких якостей відносять відповідальність, самоконтроль, професійна самооцінка, які є необхідними майже для всіх видів діяльності та специфічні – це емоційна стійкість, низький рівень тривожності, готовність до ризику, емпатійність, тип темпераменту та ін.

Емоційна стійкість рятувальника дозволяє зберігати необхідну фізичну і психічну працездатність в надзвичайних умовах. Емоційно стійкий рятувальник ефективніше справляється зі стресом, вміло застосовує засвоєні навички та швидко приймати адекватні рішення в обстановці дефіциту часу [3].

Також важливу роль у професійній діяльності працівника аварійно-рятувальних підрозділів відіграє самооцінка. Неадекватна самооцінка зменшує надійність роботи в екстремальних умовах та часто породжує необґрунтований ризик для життя як самого рятувальника і його колег, так і потерпілого населення [1].

Тривожність рятувальника насамперед пов'язана з підвищеною небезпекою, значними психологічними та фізичними перевантаженнями, з певними фруструючими факторами, високою інтенсивністю професійної діяльності, що несе в собі загрозу для здоров'я та життя. Зрідка звичайно, бувають ситуації, коли підвищений рівень тривожності може справляти позитивний вплив, але за умови, що тривожні люди діють набагато успішніше у спокійній та звичній для них обстановці. Що стосується діяльності рятувальника, то тут підвищений рівень тривожності негативно позначається на професійній діяльності як окремого рятувальника, так і всього підрозділу в цілому.

У дослідженнях, які проводилися серед професійних рятувальників було виявлено, що особистості схильні до ризику досягають в екстремальних умовах більш високих показників ніж рятувальники. Екстремальні умови сприяють підвищення ефективності діяльності рятувальників схильних до ризику, і навпаки знижують ефективність діяльності рятувальників не схильних до ризику. Рятувальники схильні до ризику знаходять додаткові сили в осередку небезпеки, а

екстремальні умови праці доставляють їм задоволення, тоді як рятувальники не схильні до ризику відчують незадоволеність роботою [2].

При порятунку людей рятувальник повинен не просто виконувати свій обов'язок, який прописаний у присязі, а розпочати активну дію. Яка в свою чергу виникає внаслідок проникнення в сутність емпатогенної ситуації, спрямовану на її розв'язання. Відповідно, рятувальник повинен бути наділений емпатією в контексті однієї з форм, а саме співпереживання. Таким чином, емпатійну дію доцільно розглядати як складну функціональну систему, в якій когнітивний та емоційний компоненти складають взаємозумовлену єдність, що опосередковує дію.

Тип темпераменту необхідно розглядати у відповідності до специфіки діяльності рятувальників. Рятувальник із сангвінічним типом темпераменту рухливий, швидко пристосовується до екстремальних умов праці, легко знаходить контакт з колегами, що сприяє довірливій атмосфері в караулі. Рятувальники з флегматичний типом темпераменту ретельно та впевнено виконують будь-яке завдання. Рішення приймають не поспішаючи. Розпорядження віддають чітко та обдумано, при невдачах спокійні. Рятувальники холеричного типу надмірно вимогливі до якості виконання роботи. Під час виконання завдань можуть проявляти нестриманість та грубість по відношенню як до підлеглих, так і до керівництва. Таке ж відношення можуть проявляти до потерпілих. Рятувальники-меланхоліки схильні перебільшувати небезпеку, не впевнені в своїх силах, рішення як правило приймають повільно. Часто допускають помилки в екстремальних умовах роботи.

На основі теоретичного аналізу можна говорити про те, що для представників ризикованих професій, необхідні не лише професійні знання, вміння та навички. Важливою також буде наявність певних особистісних якостей, які сприятимуть успішному професійному становленню та формуванню професійно важливих якостей рятувальника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Осипов А. В. Профессионально важные качества сотрудников пожарно-спасательных формирований на разных этапах профессионального становления. Автореферат дисс. на соиск. уч. степени к. психол. наук: спец. 19.00.13 «Психология развития» / А. В. Осипов. – Ростов-на-Дону, – 2009. – 86 с.
2. Самонов А. П. Психология для пожарных. Психологические основы подготовки пожарных к деятельности в экстремальных условиях [текст] / А. П. Самонов. – Пермь. – 286 с.
3. Шленков А. В. Психологическое обеспечение профессиональной подготовки сотрудников Государственной противопожарной службы МЧС России. дисс. на соиск. нченой степени д. псих. наук : 19.00.08 / Шленков А. В. – С-Пб, 2009. – 59 с.

СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ

Верещак А. О.

Науковий керівник – Чубіна Т. Д., д. і. н., професор

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Національного університету цивільного захисту України

Один з пріоритетних напрямів у соціологічних дослідженнях – праця. Ця найважливіша сфера діяльності людини дуже багатогранна, має багато аспектів, тому соціологія праці закономірно посідає в соціології значне місце.

Соціологія праці вивчає як взаємодії людей із засобами праці (системи «людина – техніка», «людина – машина»), так і суспільний характер праці та форми його вияву в різних соціально-економічних умовах (системи «людина – людина», «людина – трудовий колектив»).

Соціологія праці досліджує ставлення людини до своєї праці, чинники мотивації, пов'язані з матеріальною зацікавленістю, змістом і характером праці, взаємовідносинами в колективі. Вивчає також соціальну організацію підприємства, колективу, тобто ту систему відносин, які створюють сукупність позицій, ролей, цінностей, зв'язків між працівниками в колективі.

Соціологія праці з'явилась на Заході в 20–30 рр. ХХ ст. Там вона найчастіше має назву «індустріальна соціологія». Впродовж десятиріч вона змінила кілька основних підходів до вивчення і регулювання виробничої поведінки працівників.

Перший з них – науковий менеджмент – ґрунтується на теорії Ф. Тейлора (1856–1915 рр.), яка була розроблена ще на початку століття. Згідно з цією теорією ефективність праці людини може бути максимізована зведенням виробничого процесу до найпростіших трудових операцій, що не потребують складних трудових навичок. Хронометраж трудових операцій з метою економії рухів і спрощення трудових функцій, докладний опис кожної операції, ретельний інструктаж, погодинна платня і система бонусів (премій з прибутку підприємства, що сплачуються 1-2 рази на рік за успіхи в роботі), конвеєрне виробництво – все це з'явилося в ті роки і використовується в промисловості досі.

ЗМІСТ

<i>Алексєенко К. А., Вороновська Л. Г.</i> СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА СУСПІЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В СУСПІЛЬСТВІ	4
<i>Антонов І. І., Єремєєва Н. Ф.</i> ВИЗНАЧАЛЬНА РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ	6
<i>Атіскова А. Ю., Потапенко Л. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕКЛАМИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	7
<i>Бездольна О. С., Чубіна Т. Д.</i> МОДЕЛЬ КУЛЬТУРНОЇ ТРАНСМІСІЇ	9
<i>Біль В. С., Доцяк І. І.</i> СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПОЛІТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	10
<i>Блиндар М. Ю., Єремєєва Н. Ф.</i> МІСЦЕ ЕТИМОЛОГІЇ В ІСТОРИЧНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	12
<i>Бойчук І. Ю., Плюта Н. В.</i> ВЗАЄМОВІДНОСИНИ НІМЕЧЧИНИ ТА УКРАЇНИ (З 1991 Р.)	13
<i>Булаєнко М. А., Міненко О. В.</i> РОЛЬ ІГРОВИХ МЕТОДІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	15
<i>Буць М. П., Макович Х. Я.</i> ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕРІЇ ОФОРТІВ Т. ШЕВЧЕНКА «МАЛЬОВНИЧА УКРАЇНА»	16
<i>Вавринів О. С., Руденко Л. А.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ	17
<i>Верещак А. О., Чубіна Т. Д.</i> СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ	18
<i>Верещак В. О., Чубіна Т. Д.</i> ДОСВІД КОРОЛІВСТВА ІСПАНІЇ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	20
<i>Віровець О. В., Пальчевська О. С.</i> ПОЛІТИЧНІ МЕТАФОРИ ЯК ЗАСОБИ ВПЛИВУ У ЗМІ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	22
<i>Власенко А. Ю., Спіркіна О. О.</i> ЩОДО ПОНЯТТЯ ПОЛІТКОРЕКТНОСТІ	23
<i>Володіна В. В., Єремєєва Н. Ф.</i> АНГЛІЙСЬКА ЕТИМОЛОГІЯ: СТАРОДАВНІ ЧАСИ ТА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ	24
<i>Вухевич Д. С., Шевченко З. В.</i> ДИНАМІКА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	25
<i>Гаврилян А. С., Драгола Л. В.</i> ДЕФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ У РЯТУВАЛЬНИКІВ	27
<i>Гавриш А. В., Чубіна Т. Д.</i> СОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА ТА ЇЇ РЕГУЛЯЦІЯ	29
<i>Голота В. В., Чубіна Т. Д.</i> ОСНОВНІ ТОЧКИ ЗОРУ НА ПРИЧИНИ ДЕВІАЦІЇ	30
<i>Горобець К. К., Горенко Л. М.</i> КНИЖКОВА МІНІАТЮРА КИЇВСЬКОЇ РУСІ	32
<i>Горячева О. В., Кришталь М. А.</i> ДЕЯКІ ПРОФЕСІЙНО-ВАЖЛИВІ МОРАЛЬНІ ЯКОСТІ ФАХІВЦЯ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	34
<i>Гриценко О. М., Кришталь Д. Д., Пасинчук К. М.</i> ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)	35
<i>Грищенко М. О., Спіркіна О. О.</i> ВАСИЛЬ ЧУЧУПАК ЯК ГОЛОВНИЙ ОТАМАН ХОЛДНОЯРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	36
<i>Дем'яненко І. О., Шевченко З. В.</i> СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНІ	37
<i>Денисенко К. О., Чупанова Д. О.</i> ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ЖІНКИ-ПОЛІТИКА	39
<i>Децик Ю. Т., Пальчевська О. С.</i> АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ В ДИСКУРСІ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ	40